

AKADEMIA MUZYCZNA IM. I. J. PADEREWSKIEGO W POZNANIU
WYDZIAŁ KOMPOZYCJI, DYRYGENTURY, TEORII MUZYKI I RYTMIKI

Przedmiot:	Sonologia			Kod przedmiotu:	K2 SO
Koordynator przedmiotu:	prof. zw. dr hab. Lidia Zielińska			Punkty ECTS:	
Status przedmiotu:	obowiązkowy, fakultatywny	Rodzaj zajęć:	W	Ilość godzin:	30
Wydział:	Kompozycji, Dyrygentury, Teorii Muzyki i Rytmiki	Kierunek:	Kompozycja i Teoria Muzyki		
Specjalności:	kompozycja, teoria muzyki	Profil studiów:	ogólnoakademicki		
Forma studiów:	stacjonarne II stopnia	Język:	polski		
POZIOM STUDIÓW:					
Semestr I:	30E	Semestr II:		Semestr III:	
Semestr IV:		Semestr V:		Semestr VI:	

Prowadzący zajęcia	prof. zw. dr hab. Lidia Zielińska
Cele i założenia przedmiotu	<p>Sonologia dotyczy dźwięku jako tworzywa artystycznego i związanych z tym implikacji. Zajęcia pogłębiają świadomość i porządkują metody refleksji nad konstrukcjami dźwiękowymi i ich wpływem na odbiorcę. Pozwalają też wyodrębnić różne ugrupowania dźwiękowe pełniące pozamuzyczne zadania, np. ugrupowania obciążone symboliką, znaczeniem widocznym tylko w zapisie nutowym, przekazem ideologicznym, cechami</p> <p>Planowane cele zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umiejętność słuchowej analizy zjawisk dźwiękowych, oceny ich jakości technicznej, kwalifikacji ich funkcji emocjonalnych i znaczeniowych, - wypracowywanie indywidualnych kryteriów oceny estetycznej i artystycznej, - umiejętność kojarzenia zjawisk muzycznych z innymi sztukami i z uwarunkowaniami socjo- i psychologicznymi, - pogłębiona świadomość operowania materiałem dźwiękowym w muzyce autonomicznej i wszelkich innych rodzajach sztuki dźwięku, - świadomość praw rządzących psychologią odbioru audialnego i audiowizualnego.

	<p>Po odbyciu zajęć studenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znają podstawową problematykę różnych sfer sztuki dźwięku i psychologii percepcji, - potrafią świadomie korzystać z prawideł percepcji w realizowaniu własnych zamiarów twórczych, - rozpoznają klisze, symbole, emblematy dźwiękowe i są świadomi ich roli w przekazie intermedialnym, - uświadamiają sobie potrzebę i celowość dbania o kulturę brzmienia, o środowisko akustyczne, o jakość techniczną dźwięku.
Wymagania wstępne	<p>Uczestnicy mają ukończone studia licencjackie z kompozycji, teorii muzyki lub dyrygentury. Niezbędna jest wiedza i umiejętności uzyskane po trzech latach studiów w zakresie analizy dzieła muzycznego, historii kultury, harmonii praktycznej, współczesnych technik kompozytorskich, psychologii muzyki, znacznej intuicji i wiedzy o stylach muzycznych.</p>

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU	Liczba godzin
Semestr I	
Scena słuchowa (<i>auditory scene</i>) a muzyka autonomiczna; modele słuchania	4
Emiter i emisja, zjawisko autolokacji wobec dźwięku nagranych; obecność elementów wizualnych, także w muzyce autonomicznej, i jej wpływ na percepcję; cztery poziomy percepcji audiowizualnej	6
Funkcje narracyjne muzyki w filmie, narracja w muzyce autonomicznej; funkcje gramatyczne muzyki w filmie, sztuka montażu w muzyce autonomicznej	8
Teoria oktawy czasowej Stockhausena i strefowa teoria czasu Bielawskiego	2
Dźwięk jako symbol, znak, emblemat – w muzyce autonomicznej, w sound design, w sound branding, w filmie	3
Czytelność ekspresji i symboliki brzmień spoza macierzystej kultury; metody wyboru cech uniwersalnych; komercjalizacja	7

	Kod efektu	EFEKTY KSZTAŁCENIA PRZEDMIOTU <ul style="list-style-type: none"> Do każdej kategorii (W, U, K) tworzymy efekt kształcenia, który chcemy osiągnąć naszym przedmiotem. Wybieramy tylko te efekty, które <u>będziemy mogli sprawdzić później wybranymi przez siebie metodami weryfikacji</u> (czy student osiągnął dany efekt kształcenia po skończeniu przedmiotu). Minimalnie po jednym dla każdej kategorii, maksymalnie 3. Powinny być one sformułowane w odmienny sposób (bardziej szczegółowo), niż te zawarte w efektach kierunkowych, ale powinny z nich wynikać i w sposób jednoznaczny się z nimi wiązać. W sylabusie wypisujemy wyłącznie te efekty kształcenia, które są realizowane w ramach danego przedmiotu. Kod efektu tworzymy w oparciu o kod efektu kierunkowego, np. jeżeli nawiązujemy do efektu (z efektów kierunkowych kompozycji) K_W02 (dysponuje ogólną wiedzą dotyczącą podstawowych koncepcji, teorii i zasad, odpowiednich dla sztuki muzycznej w zakresie kompozycji, teorii muzyki i rytmiki, właściwych dla studiowanego kierunku), dopisujemy do kodu efektu W02 kod efektu przedmiotu, np. W02 P1 (P1 – czyli pierwszy szczegółowy efekt sformułowany dla przedmiotu w odniesieniu do efektu 1. z zakresu Wiedzy). W opisie efektów wykorzystuje się czasowniki operacyjne ujęte w formie osobowej, które nazywają konkretne czynności studenta możliwe do sprawdzenia. Dla jednego efektu używamy tylko jednego czasownika. Przykłady na końcu dokumentu. 	Efekt kształcenia w obszarze kształcenia
Wiedza (W)	K_W01	posiada pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotu i metodologii sztuk muzycznych, którą jest w stanie rozwijać i stosować we własnych poszukiwaniach artystycznych	A2A_W01
	K_W05	posiada wyższy poziom specyfikacji językowej	A2A_W05
	K_W06	dysponuje szczegółową wiedzą dotyczącą metod twórczych, technik, technologii, narzędzi i sposobów organizacji materii dźwiękowej, niezbędnych w procesie komponowania dzieła muzycznego oraz jego analizy i interpretacji	A2A_W02 A2A_W05
Umiejętności (U)	K_U02	potrafi budować obszerny repertuar, pogłębiając go w obszarze związanym ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością	A2A_U02
	K_U03	posiada swobodę w interpretowaniu utworów reprezentujących różne style muzyczne i jednocześnie doskonalą się w jednym, wybranym stylu	A2A_U03
	K_U06	posiada podstawowe umiejętności w zakresie oceny dzieła sztuki dźwiękowej	A2A_U06
Kompetencje społeczne (K)	K_K01	potrafi gromadzić, analizować i interpretować potrzebne informacje, dokonuje ich hierarchizacji i syntezy na najwyższym poziomie	A2A_K02
	K_K02	jest kompetentnym i samodzielnym artystą, zdolnym do świadomego integrowania zdobytej wiedzy w obrębie specjalności oraz innych szeroko pojętych działań kulturotwórczych	A2A_K02
	K_K09	korzysta z możliwości poszerzania swojej wiedzy, modyfikuje ukształtowane w czasie studiów schematy poznawcze poprzez ustawiczne samokształcenie	A2A_K01

Metody kształcenia (do wyboru)	wykład problemowy
	wykład konwersatoryjny
	wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
	praca z tekstem i dyskusja
	analiza (studium) przypadków
aktywizacja („burza mózgów”, metoda „śniegowej kuli”, konstruowanie „map umysłu”)	

Metody weryfikacji efektów kształcenia (do wyboru)	Wymagania końcowe – zaliczenie roku, forma oceny	Nr efektu					
	egzamin standaryzowany	K_W01	K_W05	K_U02	K_U06	K_K01	K_K02
	zaliczenie ustne	K_W05		K_U02	K_U06	K_K02	K_K09
	projekt, prezentacja	K_W05	K_W06	K_U02	K_U03	K_K02	K_K09
wszystkie inne metody stosowane przez prowadzącego		K_W06		K_U03		K_K01	K_K09

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Warunki zaliczenia:	Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (akceptowalna nieusprawiedliwiona absencja w wysokości 20%) oraz osiągnięciem wszystkich założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%).					
	Warunki egzaminu:	Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu. Warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie więcej niż 50% przewidzianych punktów.					
	Inne:	Skala ocen w systemie punktów 0-25 obowiązująca w Akademii Muzycznej w Poznaniu					
	Semestr I:	Semestr II:	Semestr III:	Semestr IV:	Semestr V:	Semestr VI:	
	egzamin						

NAKLAD PRACY STUDENTA – ILOŚĆ PUNKTÓW ECTS			
		Ilość godzin:	Punkty ECTS:
Przedmiot realizowany przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	Zajęcia dydaktyczne	30	
	Konsultacje	2	
	Suma	32	
Ilość godzin samodzielnej pracy studenta w czasie trwania przedmiotu	Semestr I	10	
	Semestr II		
	Semestr III		
	Semestr IV		
	Semestr V		
	Semestr VI		
Sumaryczny nakład pracy:		42	

Literatura podstawowa

1. Albert S. Bregman, "Auditory Scene Analysis", w: N.J. Smelzer & P.B. Bates (Eds.), International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences. Amsterdam: Pergamon (Elsevier) 2004.

lub

Albert S. Bregman, "Auditory scene analysis. The perceptual organization of sound",

lub

Justyna Humięcka-Jakubowska, "Scena słuchowa muzyki dwudziestowiecznej", Rhythmos, Poznań 2006. [tylko s. 9-134]

2. Michel Chion, „Audio-wizja. Dźwięk i obraz w kinie“, ha!art, Kraków 2012.

3. David Hirst, „Connecting the Objects in Jonty Harrison’s Unsound Objects”, eOrema Journal, 2013-4. [tylko rozdział 4. Sonic Archetypes]

<http://www.orema.dmu.ac.uk/?q=content/connecting-objects-jonty-harrison's-unsound-objects>

lub

https://www.researchgate.net/publication/267395147_Connecting_the_Objects_in_Jonty_Harrison's_Unsound_Objects

Literatura uzupełniająca

- Leonard B. Meyer, „Emocja i znaczenie w muzyce“, Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Kraków 1974.
- John A. Sloboda, „Umysł muzyczny: poznawcza psychologia muzyki“, Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina, Warszawa 2002.
- Ludwik Bielawski, „Czas w muzyce i kulturze“, Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2015.
- Ludwik Bielawski, "Strefowa teoria czasu", PWM, Kraków 1976.
- Christoph Cox, Daniel Warner [red.], "Kultura dźwięku, teksty o muzyce nowoczesnej", słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2010.
- Tomasz Misiak, "Estetyczne konteksty audiosfery", Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa, Poznań 2009.
- Patryk Lichota, „Tradycje hałasu w sztuce dźwięku“, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 2016.
- Walter Murch, „W mgnieniu oka. Sztuka montażu filmowego“, Wydawnictwo Wojciech Marzec, 2006.
- Małgorzata Przedpełska-Bieniek, „Dźwięk w filmie“, Sonoria, Warszawa 2009. [zwł. s. 223-392]
- Joanna Napieralska, „Sound design“, Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina, Warszawa 2012.
- Filip Szałasek, „Nagrania terenowe“, Wydawnictwo w Podwórku, 2018.

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line

Philip Tagg różne artykuły:

<http://tagg.org/index.html>

Michel Chion artykuły i książki:

<http://michelchion.com/books>

Instytut Pejzażu Dźwiękowego:

<http://ipd.org.pl/category/teksty/>

UNESCO Collection of Traditional Music of the World:

<https://ich.unesco.org/en/nhk>

<https://itunes.apple.com/us/album/musical-sources-unesco-collection-from-smithsonian/858617958>